

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА
НАУКИ УКРАЇНИ

ТАВРИЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА
МОТОРНОГО

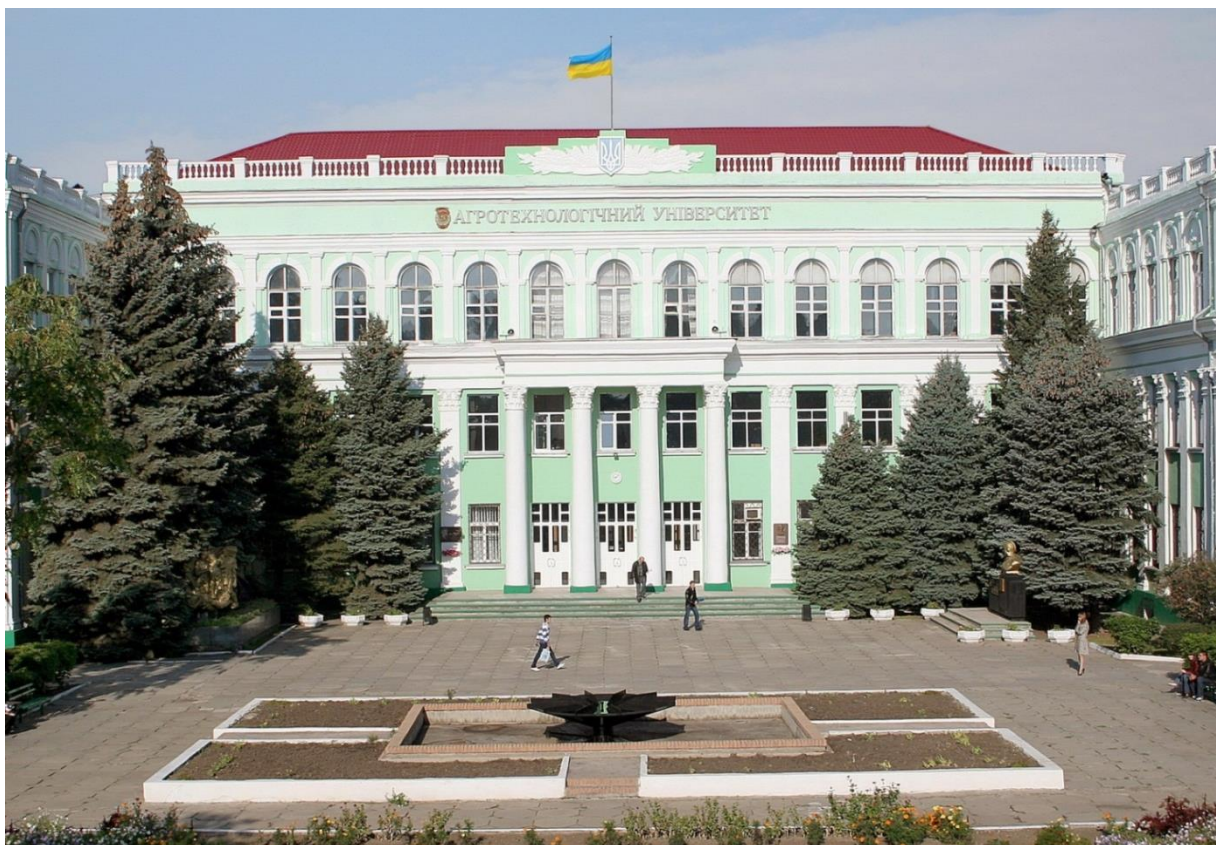
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ
ТА БІЗНЕСУ

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА,
ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**ПРАГМАТИЗМ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ПІДПРИЄМЦІВ:
МАТЕРІАЛИ ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 травня 2021 р., ТДАТУ

м. Мелітополь

УДК 378.124

ББК 60.655

Прагматизм у підготовці майбутніх підприємців: матеріали III науково-практичної конференції. - Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, Мелітополь. – 2021. – 155 с.

У матеріалах конференції висвітлено позиції студентів, магістрів, викладачів та стейкхолдерів щодо теоретичних, методичних та практичних аспектів підготовки підприємців, які суттєво покращують якість освіти майбутніх фахівців, а також актуальні проблеми підприємництва в Україні.

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Педченко Г.П.

© Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової
діяльності, 2021

© Таврійський державний
агротехнологічний
університет імені Дмитра
Моторного, 2021

ЗМІСТ

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ Педченко Г.П., Педченко Е.П.	6
ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА ВІДТВОРЕННЯ ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М.	12
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА РИЗИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА Зеваченкова О.Е., Драгнев О.О.	19
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ Намлієва Н.В.	24
ОЦІНКА РИЗИКУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ СТРУКТУРИ Андреев Є.А., Андреева Л.О.	27
ОЦІНКА РІВНЯ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ Мараховський М.А., Хаїров Ш.Р., Болтянська Л.О.	31
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УКРАЇНІ Мальчев Б.Р., Педченко Г.П.	38
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ Завадських Г.М.	43
ОРГАНІЗАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА Андреева Л.О., Краснов Д.О.	48
МІЖНАРОДНИЙ ІМПОРТ ТА ЕКСПОРТ Гриняк Д., Болтянська Л.О.	53

МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ Бромірський Б., Завадських Г.М.	59
ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА РИЗИК Гребельна Г., Тебенко В.М.	65
АМОРТИЗАЦІЙНІ ВІДРАХУВАННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВЕСТИЦІЙ У ВІДТВОРЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І.	70
УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТОМ «СТВОРЕННЯ САЙТУ КОМПАНІЇ» Лебедка А.А., Андрєєва Л.О.	76
ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА Самарська О.М	81
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ МАЛИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ Кузнецова К., Завадських Г.М.	85
АНАЛІЗ ПОРУШЕННЯ НОРМ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ПРАЦІ НЕПОВНОЛІТНІХ Хома А. Р.	90
МЕТОДИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПРОЕКТУ Лактіонов Є., Андрєєва Л.О.	93
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ НАЯВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ Грицаєнко І.М., Грицаєнко Г.І.	96
ВИБІР СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Силечник М.	104

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА РИЗИК

Гребельна Г., Тебенко В.М., к.е.н., доцент
*Таврійський державний агротехнологічний університет
ім. Дмитра Моторного*

Постановка проблеми. Підприємницька діяльність завжди пов'язана з ризиком. Встановлено, що найбільший прибуток приносять операції з підвищеним рівнем ризику. Поряд з цим, зі збільшенням рівня ризику зростає загроза втрати фінансової стійкості й банкрутства підприємства.

Основні матеріали дослідження. Фінансовий стан підприємства це комплексне поняття, що характеризується системою абсолютних і відносних показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства. Аналіз фінансового стану дозволяє оцінити фінансову стійкість підприємства, яка є критерієм оцінки підприємницького ризику. Залежність між фінансовою стійкістю підприємства і ризиком прямо пропорційна: при погіршенні фінансового стану підприємства виникає небезпека виникнення цілого комплексу фінансових ризиків, одним з яких є ризик банкрутства.

Головною метою створення та подальшого розвитку будь-якого суб'єкту господарювання, не залежно від виду його економічної діяльності чи форми власності, є отримання кінцевого фінансового результату, який є узагальнюючим показником та віддзеркалює ефективність виробничо-господарської діяльності.

Фінансовий результат до оподаткування по підприємствам, які здійснювали сільськогосподарську діяльність в Запорізькій області в 2019 році, склав 1879,22 млрд. грн., що менше рівня попереднього року на 394,6 млрд. грн., базисного рівня на 2904,37 млрд. грн.

Найвищий фінансовий результат був отриманий сільськогосподарськими підприємствами в 2015 році - 4783,59 млрд. грн., найгірший в 2019 році – 1879,22 млрд. грн. Підприємства діяльність яких була прибутковою за цей рік складають в області 84,3 %, при цьому серед середніх підприємств доля прибуткових підприємств скоротилася від 95 до 78 %, серед малих – від 90 до 84%. Можна відмітити, що кількість прибуткових підприємств поступово скорочується. Незадовільні фінансові можливості більшості агропідприємств є причиною низького рівня інноваційної активності агропідприємств.

Як економічна категорія ризик означає імовірність виникнення непередбачуваних втрат (зменшення або повна втрата прибутку, недоотримання запланованих доходів, виникнення непередбачуваних

витрат, втрата частини доходів або всього власного капіталу) в ситуації невизначеності умов фінансово-господарської діяльності.

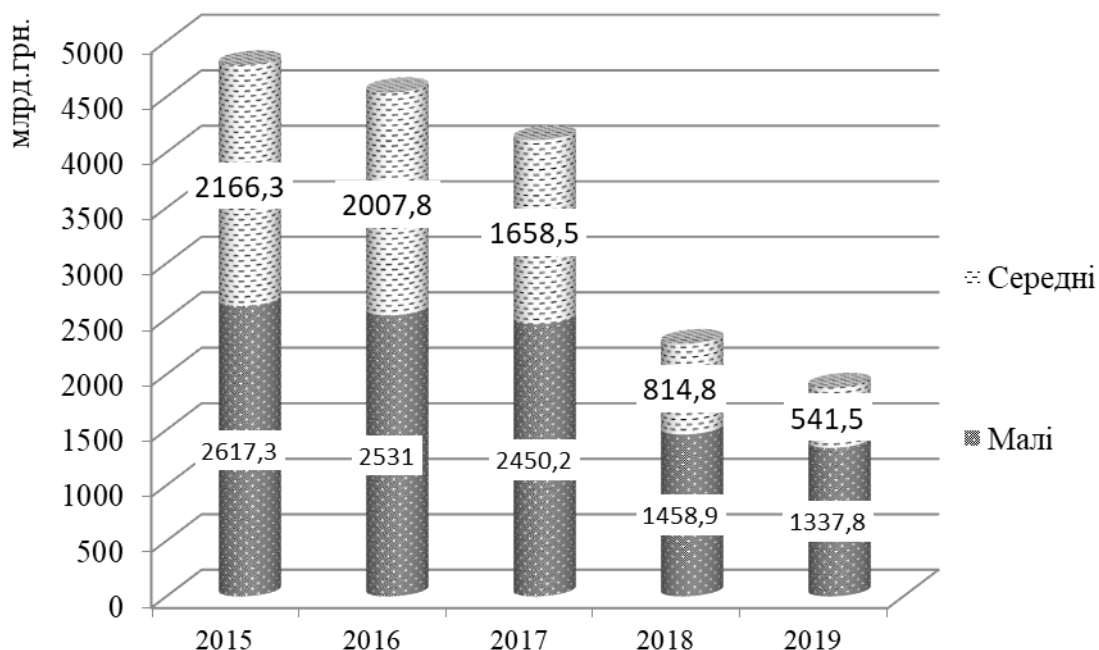

Рис. 1. Динаміка фінансового результату по підприємствах сільського, лісового та рибного господарства Запорізької області.

Фінансові ризики - це спекулятивні ризики, що не виключають втрати від проведення окремих операцій у фінансово-кредитній і біржовій сферах. Фінансовий ризик підприємства може виникати в результаті вибору власниками або фінансовими менеджерами альтернативного фінансового рішення, спрямованого на досягнення певної кінцевої мети фінансової діяльності у перспективі при ймовірності отримання фінансових втрат внаслідок невизначеності умов його реалізації

Фінансовий ризик виникає у випадку, коли підприємства вступають у відносини з різними фінансовими інститутами (банками, інвестиційними, страховими, факторинговими, лізинговими компаніями, біржами та ін.). Причинами такого ризику є інфляційні фактори, збільшення середнього рівня банківського та депозитного процентів, зменшення вартості цінних паперів тощо.

Наслідки фінансового ризику можуть характеризуватися як позитивними, так і негативними результатами фінансової діяльності. У господарській діяльності рівень фінансового ризику визначається розмірами можливого економічного збитку (величина втрати доходу, прибутку, певної суми капіталу підприємства тощо). Такий економічний збиток у фінансовій практиці завжди оцінюється в грошовому вимірюванні. При цьому рівень фінансового ризику, що виникає при здійсненні тієї або іншої фінансової операції або певного

виду фінансової діяльності підприємства, змінюється під впливом фактору часу.

Фінансові ризики також характеризуються ймовірністю витрат фінансових ресурсів у підприємницькій діяльності. В умовах швидкої мінливості економічної ситуації в країні та змін кон'юнктури ринку, розширення сфери фінансових відносин та появи нових фінансових технологій та інструментів підприємство може бути схильним до фінансових ризиків.

Фінансові ризики поділяють на зовнішні та внутрішні.

Рис. 2. Види зовнішніх ризиків

В якості причин виникнення внутрішніх ризиків можна відмітити:

- Відсутність професійного досвіду.
- Слабкі загальноекономічні знання керівництва і персоналу.
- Фінансові прорахунки.
- Недосконала організація праці, і підприємства в цілому.
- Неєфективне використання ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових і тому подібне).
- Неадаптованість підприємства до змін в навколишньому ринковому середовищі.
- Недолік знань щодо специфічних проблем підприємства.

- Відсутність і необґрунтованість стратегії і тактики діяльності підприємства

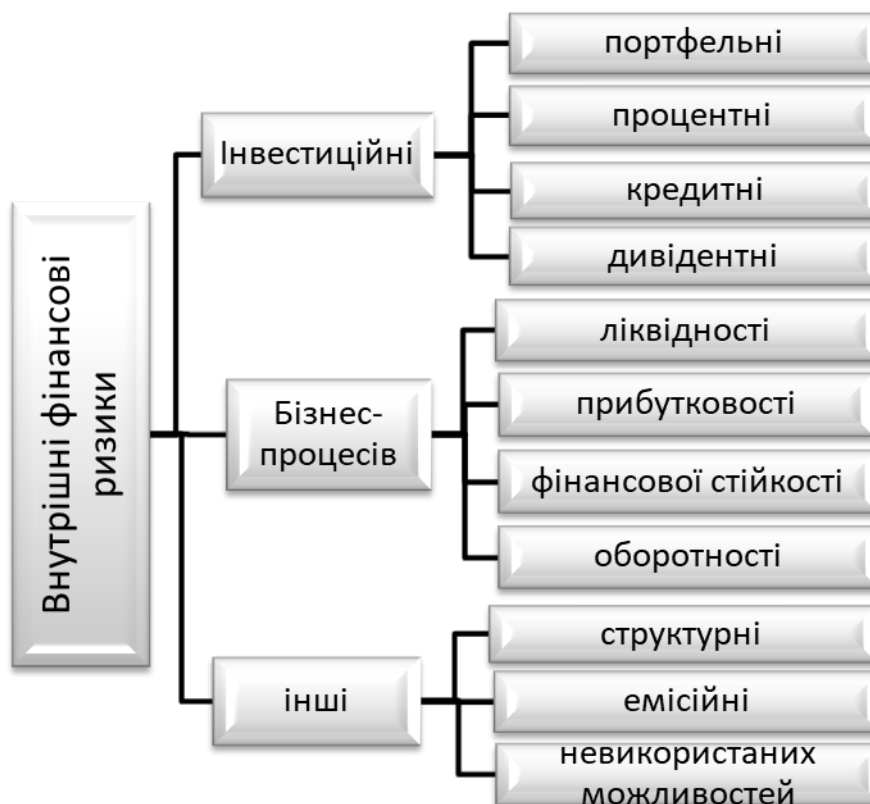

Рис. 3. Види внутрішніх ризиків

По характеру фінансових наслідків всі ризики підрозділяються на такі групи:

- ризик, що призводить тільки до економічних втрат (при цьому фінансові наслідки можуть бути тільки негативними - втрата доходу або капіталу);
- ризик, що призводить тільки до упущеної вигоди (характеризує ситуацію, коли підприємство через об'єктивні і суб'єктивні причини, що склалися, не може здійснити заплановану фінансову операцію);
- ризик, що тягне як економічні втрати, так і додаткові прибутки. (цей вид фінансового ризику часто називається «спекулятивним фінансовим ризиком», оскільки він пов'язується із здійсненням спекулятивних фінансових операцій).

По характеру прояву в часі виділяють дві групи фінансових ризиків:

- постійний фінансовий ризик, який характерний для усього періоду здійснення фінансової операції і пов'язаний з дією постійних чинників;
- тимчасовий фінансовий ризик, який характеризує ризик, що носить перманентний характер, виникає лише на окремих етапах здійснення фінансової операції.

В сучасних умовах, коли діяльність суб'єктів господарювання та їх розвиток відбуваються за рахунок самофінансування, а за недостатці власних фінансових ресурсів - за рахунок позичених коштів, вагомого значення набуває їх фінансова незалежність від зовнішніх позикових джерел. В такому випадку фінансову незалежність підприємства слід розглядати як фінансовий стан, при якому підприємство здатне забезпечити свій розвиток та відповісти на вимоги зовнішнього середовища. Запас джерел власних коштів це запас фінансової стійкості підприємства за умови, що його власні кошти більш за запозичені.

З точки зору оцінки рівня фінансового ризику особливий інтерес має система відносних фінансових показників або коефіцієнтів, розрахунок яких заснований на даних бухгалтерської звітності підприємства.

Для нейтралізації ризику існує така система заходів:

- уникнення ризику;
- розподіл ризиків;
- хеджування;
- диверсифікація;
- страхування фінансових ризиків.

Мінімізувати фінансові ризики підприємство може також шляхом встановлення і використання внутрішніх фінансових нормативів в процесі розробки програми здійснення певних фінансових операцій або фінансової діяльності підприємства в цілому.

Результати та висновки. Господарські ризики є об'єктивним явищем у діяльності будь-якого підприємства, тому ідентифікація ризиків, оцінка ступеня їх вірогідності, визначення можливих фінансових або майнових втрат і встановлення гранично допустимого рівня ризику стає важливим елементом у системі дослідження господарських операцій.

Фінансові ризики в процесі функціонування підприємства та здійснення ним фінансової діяльності постійно перетинаються, між різними видами ризиків виникають причинно-наслідкові зв'язки. Основна проблема полягає у виборі оптимального методу чи сукупності методів запобігання ризикам.

Список використаних джерел

1. Тебенко В.М. Управління інноваційним ризиком / В.М. Тебенко // Науковий вісник Львів. нац. ун-ту ветер. медич. та біотехнологій ім. С.З. Гжицького / Львівський НУВМБТ ім. С.З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т 15, № 2(56). - С. 356-360.

2. Тебенко В.М. Розвиток аграрної сфери регіону. Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 лютого 2020 р.): у 2 ч. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. Ч. 1. С. 252-255.